

MANAGEMENT OF PUBLIC SERVICES RESULTING TOURISM IN THE COMMUNITY OF CHIANG KHAN SUBDISTRICT MUNICIPALITY CHIANG KHAN DISTRICT LOEI

Natthanon THAVISIN¹, Theerapol KARNCHANAKAS¹, Sunitda TESNIYOM¹ and Puwadol A-NO^{2*}

1 Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand

2 Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand; puwadolano@gmail.com

(Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 29 September 2023

Revised: 11 October 2023

Published: 27 October 2023

ABSTRACT

The purpose of this study to management of public services resulting tourism and find relationships with tourism promotion that affect the provision of public services of Chiang Khan Sub district Municipality, The results of the study revealed that; 1) tourism promotion overall it was at high. 2) Public service provision found that the overall level was at high. 3) relationship between tourism promotion that affects the provision of public services found that r has value .900, .980, .929, .829; statistically significant .00; 4) the multiple correlation coefficient (R) were equal to .988; this explains that the variation in tourism promotion affects the provision of public services, the prediction equation has value 97.7% ($R^2 = .977$); 5) hypothesis testing found that promoting community learning tourism has positive effect on the provision of public services, statistically significant .00.

Keywords: Public Service Arrangements, Tourism, Chiang Khan Sub-district Municipality

CITATION INFORMATION: Thavisin, N., Karnchanakas, T., Tesniyom, S., & A-NO, P. (2023). Management of Public Services Resulting Tourism in the Community of Chiang Khan Sub District Municipality Chiang Khan District Loei. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(10), 47

การจัดบริการสาธารณะอันส่งผลด้านการท่องเที่ยวในชุมชนเทศบาลตำบล เชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ณฐนนท ทวีสิน¹, ชีรพล กาญจนากาศ¹, สุนิตดา เทศนิยม¹ และ ภูวดล อะโน^{2*}

1 คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

2 คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข; puwadonano@gmail.com (ผู้ประพันธ์บทความ)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดบริการสาธารณะอันส่งผลด้านการท่องเที่ยว และหาความสัมพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การจัดบริการสาธารณะ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลความสัมพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะ พบว่า r มีค่า .900 .980 .929 .829 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00; 4) ผลความสัมพันธ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ .988 อธิบายได้ว่าความผันแปรของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะ มีค่าสมการพยากรณ์ร้อยละ 97.7 ($R^2 = .977$), 5) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้ชุมชนมีผลต่อการจัดบริการสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

คำสำคัญ: การจัดบริการสาธารณะ, การท่องเที่ยว, เทศบาลตำบลเชียงคาน

ข้อมูลการอ้างอิง: ณฐนนท ทวีสิน, ชีรพล กาญจนากาศ, สุนิตดา เทศนิยม และ ภูวดล อะโน. (2566). การจัดบริการสาธารณะอันส่งผลด้านการท่องเที่ยวในชุมชนเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(10), 47

บทนำ

การท่องเที่ยวยังเป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศทั่วโลก แต่ในขณะเดียวกันยังส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านบวกและด้านลบต่อเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและ สิ่งแวดล้อม องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเองก็มีความหลากหลาย ทั้งนักท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว การคมนาคม ข้อมูลข่าวสาร และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว แต่ละองค์ประกอบล้วนแต่มีความสัมพันธ์กัน ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันการแพร่ขยายของการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับวิถีชีวิตของผู้คนท้องถิ่นในชนบท การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายที่รัฐให้การสนับสนุน ถ้ามองอีกมุม การท่องเที่ยวยังส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติ ทำให้พื้นที่ในชุมชนบางส่วนหรือทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงและบางประเทศต้องสูญเสียทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ย่อมก่อให้เกิดผลเสียตามมาในระยะยาว เมื่อมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นในแหล่งชุมชนนั้น ย่อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม เมื่อรัฐบาลส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ไปสู่ท้องถิ่นมากเพียงใด ผลกระทบย่อมเกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ต่างๆ (ธนกฤต สังข์เนย, 2550) การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม องค์การการท่องเที่ยวโลกได้พยากรณ์ว่าในปี พ.ศ.2565 น่าจะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นจำนวนถึง 1,600 ล้านคน จากการประมาณการอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวในประเทศกำลังพัฒนา คาดว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4 ต่อปี นักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศมากที่สุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวจากเยอรมนี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ส่วนประเทศใหม่ๆ ที่จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศในระดับสูง และคาดว่าประเทศจีนจะมีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวระยะไกลในสัดส่วนเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 24 ซึ่งนักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญและสนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม ชุมชน การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงต้องเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยว จากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลไทยที่มุ่งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชน และนำเงินตราเข้าสู่ประเทศได้อย่างมหาศาล โดยใช้กระบวนการเพิ่มตลาดใหม่และตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อเร่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศ และสนับสนุนการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว โดยความร่วมมือแบบพหุภาคีอันนำไปสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2565)

เทศบาลตำบลเชียงคาน เป็นอีกหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นภายใต้นโยบายการกระจายอำนาจการปกครองขึ้นพื้นฐานของรัฐบาล โดยพระราชบัญญัติการบริหารเทศบาลตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่ในการจัดทำ บำรุงรักษา และให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน โดยยึดหลักการว่า ประชาชนต้องได้รับการบริการสาธารณะที่ดีขึ้นไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐานการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมดำเนินการและติดตามตรวจสอบ เพื่อให้ได้มาตรฐานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารและให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์และความพึงพอใจแก่ประชาชน ดังนั้นเทศบาลตำบลเชียงคาน จึงจัดให้มีการประเมินการบริหารจัดการที่ดี การจัดบริการสาธารณะด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนตำบลเชียงคาน ยังขาดการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวหลายด้าน และยังประสบปัญหาด้านการจัดการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากสภาพของหมู่บ้านยังขาดระบบการจัดการและพัฒนาชุมชนให้มีความพร้อมต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ขาดการวางแผนการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนั้นแล้ว ซึ่งบางจุดบริการสาธารณะยังเดินทางเข้าถึงได้ยาก การแสวงหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และการเตรียมความพร้อมภายในชุมชน (กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลตำบลเชียงคาน, 2565)

ผู้วิจัยให้ความสนใจการจัดบริการสาธารณะอันส่งผลด้านการท่องเที่ยวในชุมชนเทศบาลตำบลเชียงคาน จังหวัดเลย โดยการนำเอาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบพื้นฐานของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่ดี มีภาคีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวช่วยกำหนดทิศทางการพัฒนาและการปฏิบัติการท่องเที่ยวตามสภาพปัญหาให้สอดคล้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการพัฒนาสินค้าและบริการภายในชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ด้วยการส่งเสริมและสร้างมูลค่าทางวัฒนธรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำ โดยการใช้การจัดบริการสาธารณะเป็นเครื่องมือหลักสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเทศบาลตำบลเชียงคาน ตลอดจนเพื่อสร้างงานและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นอีกด้วย

การทบทวนวรรณกรรม

นราธิป ศรีราม (2557) กล่าวว่า การบริการสาธารณะ หมายถึง การบริการหรือกิจกรรมที่รัฐจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อตอบสนองความต้องการของส่วนรวม โดยเป็นกิจการที่อยู่ในความอำนาจการหรืออยู่ในความควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนและสร้างการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาประเทศชาติในภาพรวม โดยมีหลักการที่เป็นประเด็นสำคัญในการจัดบริการสาธารณะ คือ การจัดบริการสาธารณะต้องดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น มีความเสมอภาค ความต่อเนื่อง และความโปร่งใสในการให้บริการ โกวิทย์ พวงงาม (2552) กล่าวว่า หน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะในประเทศที่มีการปกครองท้องถิ่น ที่เข้มแข็งหรือมีระดับการกระจายอำนาจมากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักจะเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณะขั้นพื้นฐานให้แก่ชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้นแนวคิดที่ว่าหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะควรจะเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เนื่องด้วยมีเหตุอย่างน้อย 4 ประการดังต่อไปนี้

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุดส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ เข้าใจและตระหนักถึงปัญหาภายในพื้นที่ ได้ดีกว่าหน่วยงานของรัฐในระดับอื่นๆ
- 2) สืบเนื่องจากเหตุผลในประการแรก เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ เข้าใจและตระหนักปัญหาได้ดีกว่าหน่วยงานอื่นๆ จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการสาธารณะได้ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้ง ยังสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาที่น้อยกว่าการทำงานของหน่วยงานรัฐในระดับอื่นๆ
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผู้บริหารและสมาชิกสภาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีช่องทางในการสื่อสารระหว่างประชาชนกับหน่วยงานได้ดีกว่าหน่วยงานของรัฐในระดับอื่นๆ อีกทั้งยังเป็น การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการเมืองในระดับท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่งด้วย
- 4) การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะส่งผลให้คนในท้องถิ่นรู้จักการพึ่งตนเอง แก้ไขปัญหาด้วยตนเองแทนที่การรอให้รัฐเข้ามาจัดการแก้ไขหรือช่วยเหลือในการให้บริการสาธารณะจากรัฐ อันเป็นสัญญาณที่ดีที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเอง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554) อธิบายว่า การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศการสร้างงานและกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงการค้าและการลงทุนเมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิตและบริการอื่น อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีแนวโน้มแข่งขันรุนแรงตามลำดับ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความอ่อนไหวง่ายจากปัจจัยลบทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยมีอาชญากรรมเสี่ยงได้

(ฉันทิช วรรณถนอม, 2552) กล่าวว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม หรือธุรกิจที่สนับสนุนต่างๆ การซื้อบริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศถือได้ว่าเป็นการส่งออกที่มองไม่เห็นด้วยสายตา (Invisible Export) เพราะเป็นการซื้อด้วยเงินตราต่างประเทศการผลิตสินค้า คือบริการต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวซื้อก็ต้องมีการลงทุนซึ่งผลประโยชน์จะตกอยู่ในประเทศและจะช่วยให้เกิดงานอาชีพอีกหลายแขนง เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ทางด้านสังคมการท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อน คลายความเครียด พร้อมกับการได้รับความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ผิดต่างออกไปอีกครั้งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินได้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีบทบาทช่วยกระตุ้นให้มีการนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางที่ผู้อยู่ในท้องถิ่นได้เก็บมาประดิษฐ์เป็นหัตถกรรมพื้นบ้าน ขายเป็นของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว จึงสรุปได้ว่า บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีดังต่อไปนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ ประเทศไทยเป็น ประเทศหนึ่งให้ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม บทบาทที่เด่นชัดบทบาทหนึ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมาของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็คือบทบาทด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ที่สำคัญให้ประเทศเป็นลำดับต้น โดยเฉพาะการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจของประเทศ

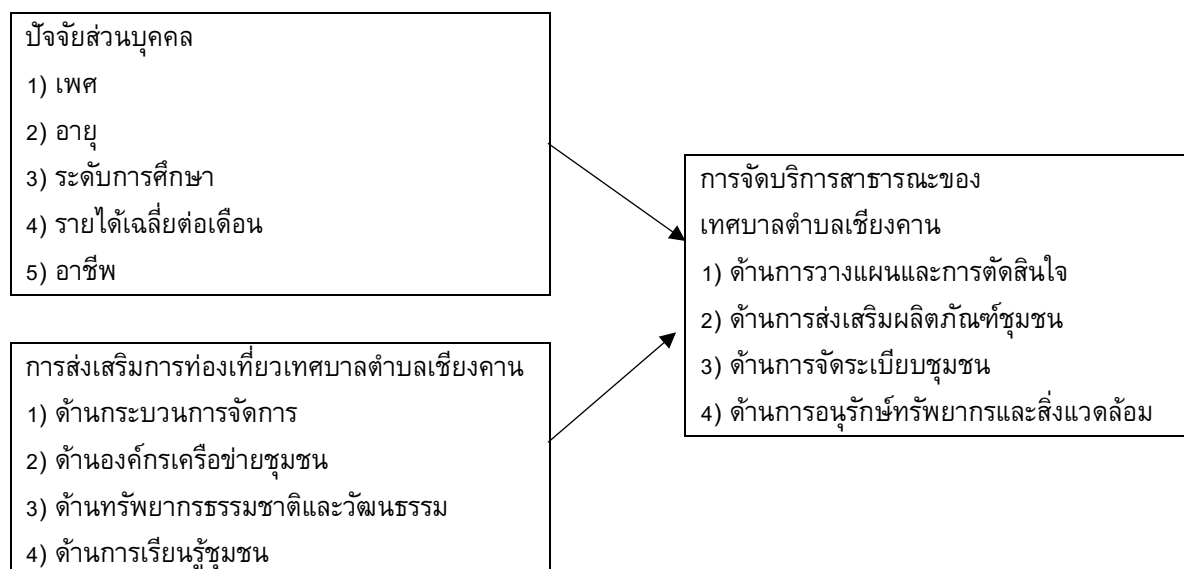
2) ด้านสังคมและวัฒนธรรม บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรม ปกติรูปแบบวิถีชีวิตของคนในสังคมทุกๆ สังคม จะมีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอยู่แล้วจะช้าหรือจะเร็วก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยจากทั้งภายนอกและภายในมาเป็นตัวกระตุ้น จะพัฒนาไปในทางที่ดีหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้งสองนั้นตลอดจนสภาพสังคมนั้นประกอบด้วย เช่นเดียวกับที่การที่สังคมใดต้องการเปลี่ยนแปลงตัวเองจากสังคมเดิมตามปกติมาเป็นสังคมที่เปิดกว้างพร้อมกับการเข้ามาของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สังคมนั้นก็จะมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นหลายเท่าตัว เนื่องจากการท่องเที่ยวต้องเกี่ยวเนื่องกับหลายฝ่าย ต้องเกี่ยวข้องกับคนหลายคน ต้องเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมความต้องการที่หลากหลาย ผลของการท่องเที่ยวอาจไม่ได้ส่งผลต่อการทำให้วัฒนธรรมของท้องถิ่นต้องเปลี่ยนแปลงอย่างทันทีทันใด แต่อาจค่อยๆ ซึมซับอย่างช้าๆ ธุรกิจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภาคต่างๆ ที่มีความล่อแหลมต่อความรับผิดชอบในวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นๆ จึงควรตระหนักหมั่นสังเกตติดตามพัฒนานวัตกรรมในสิ่งที่ดีและวัฒนธรรมภายนอกที่แตกต่างมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแต่ต้องไม่ลืมคุณค่าวัฒนธรรมของตนเองด้วย

3) ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการช่วยรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ เมื่อมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นย่อมทำให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นเหตุให้มีการช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ของสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น และสามารถอาศัยรายได้จากการท่องเที่ยวมาสนับสนุนในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อันเป็นการนำทรัพยากรการท่องเที่ยวมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมสำคัญต่อประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สมมติฐานการวิจัย

การส่งเสริมการท่องเที่ยวมีผลต่อการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ระหว่างเดือนเมษายน-กันยายน 2566 ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่และไม่มีหน่วยงานใดเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้ ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้ จึงไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน กลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนในการประมาณที่ร้อยละ 5 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accident Sampling) ได้จำนวนตัวอย่าง 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อวัดผลความสอดคล้อง และการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามจำนวน 40 ชุด ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามเข้าระบบคอมพิวเตอร์ ทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) และค้นหาข้อบกพร่องของข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปร แล้วนำข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เมื่อทดสอบแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ย .982

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) ด้วยการใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในชุมชนเทศบาลตำบลเชียงคาน และนำข้อมูลเข้าระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลทางสถิติ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) เป็นการศึกษาข้อมูลจากแหล่งพื้นที่ศึกษา และเก็บรวบรวมเอกสารทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ การสืบค้นจากสารสนเทศและข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต แนวคิดและทฤษฎีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสนับสนุนงานวิจัยฉบับนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านการเรียนรู้ชุมชน และด้านองค์กรเครือข่ายชุมชน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1) ด้านกระบวนการในการให้บริการ	4.14	.584	มาก	1
2) ด้านองค์กรเครือข่ายชุมชน	3.70	.789	มาก	4
3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม	3.95	.554	มาก	2
4) ด้านการเรียนรู้ชุมชน	3.93	.730	มาก	3
รวม	3.93	.630	มาก	

ผลการวิเคราะห์การจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการจัดระเบียบชุมชน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

การจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1) ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ	3.76	.802	มาก	3
2) ด้านการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน	3.91	.600	มาก	1
3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน	3.82	.698	มาก	2
4) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	3.70	.776	มาก	4
รวม	3.80	.683	มาก	

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนมีผลทางบวกต่อการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) พบว่า ด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านองค์กรเครือข่ายชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม และด้านการเรียนรู้ชุมชน โดย r มีค่า .900 .980 .929 .829 และ Sig. มีค่าเท่ากับ .000 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนมีผลทางบวกต่อการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation)

ตัวแปรอิสระ	การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะ	
	Pearson's Correlation	Sig. (2-tailed)
1) ด้านกระบวนการในการให้บริการ	0.900***	0.000
2) ด้านองค์กรเครือข่ายชุมชน	0.980***	0.000
3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม	0.929***	0.000
4) ด้านการเรียนรู้ชุมชน	0.829***	0.000

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนมีผลทางบวกต่อการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ .988 สามารถอธิบายความผันแปรของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 มีค่าสมการพยากรณ์ร้อยละ 97.7 ($R^2 = 0.977$) ดังนี้

สมการพยากรณ์

$$Y = a + B_1 X_1 + B_2 X_2 + B_3 X_3 + B_4 X_4$$

$$\text{Decision} = .161 + .058\text{Service} + .642\text{Network} + .178\text{Culture} + .081\text{Learn}$$

(1.700) (42.928) (5.078) (4.823)

จากสมการพยากรณ์พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดบริการสาธารณะอันส่งผลด้านการท่องเที่ยวในชุมชนเทศบาลตำบลเชียงคาน ได้ดีที่สุด คือ ด้านองค์กรเครือข่ายชุมชน รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านกระบวนการในการให้บริการ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการเรียนรู้ชุมชน

ผลการทดสอบสมมติฐาน การส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนมีผลทางบวกต่อการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่า ทุกสมมติฐานมีความสอดคล้อง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ .058, .642, .178 และ .081 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านการเรียนรู้ชุมชน และด้านองค์กรเครือข่ายชุมชน โดยชุมชนมีองค์กรท้องถิ่นหรือระบบกลไกสาธารณะอำนวยความสะดวกในการทำงานเพื่อบริหารจัดการให้นักท่องเที่ยว ชุมชนมีกฎระเบียบหรือกติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมไว้บริการนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ชุมชนสามารถเชื่อมโยงข้อมูลการท่องเที่ยวไว้บริการในรูปแบบของคิวอาร์โค้ด ยังได้สร้างเครือข่ายชุมชนให้บริการสาธารณะแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นกันเองและเสมอภาค ชุมชนมีเครือข่ายสังคมที่เป็นมิตรและยินดีต้อนรับนักท่องเที่ยวทุกชาติพันธุ์ ชุมชนมีการออกแบบกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลายและคำนึงถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ยั่งยืน ชุมชนมีการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การตักบาตรด้วยข้าวเหนียว และชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และมีความประทับใจ อีกทั้งชุมชนมีกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ชุมชนมีระบบจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน และชุมชนมีศูนย์การเรียนรู้ไว้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างผู้มาเยือนกับชุมชนสอดคล้องกับ นรุกร วังษีเทราช และ ศิวัช ศรีโกลางกุล (2562) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนทุกคนต่างมีการเตรียม

ความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างดี มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวด้านที่อยู่อาศัย ด้านการบริการ ด้านสังคม และวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม รู้ทันสถานการณ์ต่างๆ มีการให้บริการด้านที่พักที่หลากหลาย ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เน้นการบริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นหลัก และมีแนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับชุมชน โดยร่วมมือกับทางภาครัฐให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ มีการวางแผนสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยว ควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต มีกติกาในการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวภายในชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในทุกภาคส่วน สอดคล้องกับ รัฐบาลไทย (2562) พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบ จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย 1) ชุมชนมีอัตลักษณ์ 2) มีกฎระเบียบ 3) การมีส่วนร่วมของชุมชน 4) ชุมชนมีขนาดเล็ก บริหารจัดการง่าย 5) ชุมชนมีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว 6) มีการกระจายผลประโยชน์ในชุมชนอย่างเป็นธรรม 7) การเข้าถึงชุมชนอย่างสะดวกสบาย 8) ชุมชนมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและอุดมสมบูรณ์ 9) ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง 10) มีภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม 11) ชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้ 12) ชุมชนมีการกำหนดรูปแบบกิจกรรมและโปรแกรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้เลือกตามความสนใจ 13) ชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และสอดคล้องกับ ฤกษ์ และ เนียมหอม และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2564) พบว่า กระบวนการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการหรือสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและผู้คนในท้องถิ่น โดยให้ชุมชนมีการจัดการทรัพยากรชุมชนเป็นผู้นำกำหนดกระบวนการทิศทาง และรูปแบบการท่องเที่ยวด้วยตนเองผ่านกระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การวางแผนร่วมกัน และการกำหนดเครื่องมือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และนำหลักของ CBT คือ ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม องค์กรชุมชน การจัดการ และการเรียนรู้ ให้สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นและระบบนิเวศในพื้นที่นั้น และเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการกำลังใจหรือสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานอนุรักษ์ทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรมอีกด้วย

จากผลการวิเคราะห์การจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการจัดระเบียบชุมชน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภคในโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี มีผลิตภัณฑ์ชนพื้นบ้านจากกลุ่มแม่บ้าน โดยได้รับการส่งเสริมความรู้จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมในจังหวัด ซึ่งมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้เป็นการเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน มีผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีความโดดเด่น มีการจัดระเบียบเส้นทางท่องเที่ยวบริเวณถนนคนเดินอย่างสะดวกสบาย เป็นเพราะเทศบาลตำบลเชียงคานร่วมมือกับกองมาตรฐานและกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยว มีภารกิจหลักในการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ และมีการณรงค์ให้นักท่องเที่ยวใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก และมีส่วนช่วยลดปริมาณขยะและภาวะโลกร้อนได้ มีกิจกรรมที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน สอดคล้องกับ เนตรชนก สุนาสวน และคณะ (2564) พบว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการการจัดกิจกรรมการให้บริการสาธารณะจะต้องมีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยคำนึงถึงผู้มาใช้บริการทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่มีการใช้สิทธิพิเศษแก่บุคคลหรือกลุ่มใดในลักษณะแตกต่างจากคนอื่น ๆ สามารถลดต้นทุนการจัดกิจกรรมหรือประหยัดค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ไป ในการบริการสาธารณะได้ และกิจกรรมดังกล่าวจะต้องมีความสะดวกต่อผู้รับบริการ ไม่เป็นการสร้างภาระยุ่งยากให้แก่ผู้ให้บริการมากจนเกินไป จึงจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อผู้ประกอบการใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสังคม 2) ด้านเศรษฐกิจ และ 3) ด้านสิ่งแวดล้อม สามารถทำให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพพัฒนาคนให้มีความรู้ มีสมรรถนะและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่ระบบนิเวศสามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมได้ และสอดคล้องกับ จริยา โกเมนต์ และ เฉลิมชัย ปัญญาดี (2563) พบว่า หลักเกณฑ์ข้อกำหนดการจัดการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เน้นความหลากหลายทางชีวภาพที่เอื้อให้เกิดการใช้ประโยชน์ การเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม 2) ด้านการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องเป็นการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม 3) การบริหารจัดการท่องเที่ยวมีการจัดการบริการและกิจกรรมที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อม 4) ด้านการเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกในคุณประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ 5) ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม การใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพและ 6) ด้านการจัดสรรผลประโยชน์สู่ชุมชนและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

จากผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนมีผลทางบวกต่อการจัดการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านองค์กรเครือข่ายชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม และด้านการเรียนรู้ชุมชน โดย r มีค่า .900, .980, .929, .829 และ Sig. มีค่าเท่ากับ .00 หมายความว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 สอดคล้องกับ ณัฐพล นวะมรัตน์ และ กันติมาลย์ จินดาประเสริฐ (2566) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความพึงพอใจ 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความปลอดภัย ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านผลจากการให้บริการ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในภาพรวมเชิงบวกอยู่ระดับสูงเท่ากับ .736 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนมีผลทางบวกต่อการจัดการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ .988; อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 มีค่าสมการพยากรณ์ร้อยละ 97.7 ($R^2 = 0.977$) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการบริการสาธารณะได้ดีที่สุด คือ ด้านองค์กรเครือข่ายชุมชน สอดคล้องกับ พรพรรณรัตน์ อาภรณ์พิศาล และ กิตติยา ชัชวาลชาญชนกิจ (2564) พบว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดระนอง ทั้ง 6 ด้าน มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดระนองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .873 ค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ร้อยละ 76.2

จากผลการทดสอบสมมติฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนมีผลทางบวกต่อการจัดการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่า ทุกสมมติฐานมีความสอดคล้อง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ .058, .642, .178 และ .081 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 สอดคล้องกับ มินตรา ไชยชมภู และ สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ (2564) พบว่า บทบาทผู้นำมีความสัมพันธ์ระดับสูงทางบวกกับประสิทธิผลการจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การส่งเสริมสนับสนุนการเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร และการเป็นผู้กระตุ้นใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบทบาทผู้นำทั้ง 3 ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 68.70

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1) ควรมีกระบวนการหรือชุดของการกระทำกิจกรรมหรือปฏิบัติการที่ดำเนินการเกี่ยวเนื่องกับโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่เป็นวัฒนธรรมเชิงรูปและทรัพยากรวัฒนธรรมเชิงนาม ประเภทภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรม
- 2) ควรจัดตั้งศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชนอย่างถาวร ให้เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชน
- 3) การจัดการบริการสาธารณะ ควรมีทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลายๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญ และเกี่ยวข้องกับหน้าที่การ

บริหาร หรือการจัดการเกือบทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การประสานงาน และการควบคุม

4) ควรเป็นกระบวนการที่ควบคุมสมาชิกในชุมชนหนึ่งๆ เพื่อให้ทุกคนได้ปฏิบัติในแนวเดียวกัน การจัดระเบียบชุมชนนี้จะแตกต่างกันออกไปในแต่ละชุมชน ทำให้แต่ละชุมชนมีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้เป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ประวัติศาสตร์ สภาพภูมิศาสตร์และบรรทัดฐานของชุมชนนั้นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างองค์ประกอบของการจัดระเบียบชุมชน

5) เทศบาลตำบลเชียงคาน ควรตระหนักด้านการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือคนในชุมชน ร่วมกันอนุรักษ์การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ใช้น้อยแต่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ให้ยาวนาน และก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด รวมทั้งต้องมีการกระจายการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติกับกลุ่มตัวอย่างอื่นร่วมด้วย อันได้แก่ บุคคลในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ และผู้ประกอบการ เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่านั้น

2) ควรสนับสนุนการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในชุมชนเชียงคานเพื่อนำมาเป็นบทเรียนในการวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวในอนาคต

3) ควรมีการศึกษาด้านการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559*. ราชกิจจานุเบกษา. 17 มิถุนายน 2554.

กฤษณะ เนียมหอม และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2564). การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(11), 350-363.

กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลตำบลเชียงคาน. (2565). *แผนพัฒนาเทศบาลตำบลเชียงคาน (พ.ศ.2566-2570) และแผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565*. สืบค้นจาก <https://chiangkhan.go.th/public/list/data/detail/id/3067/menu/1559> (25 มีนาคม 2566).

จริยา โกเมนต์ และ เฉลิมชัย ปัญญาดี. (2563). การพัฒนาหลักเกณฑ์ข้อกำหนดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม. *วารสารการบริหารและการท่องเที่ยวไทย*, 15(2), 92-104.

ฉันทซ์ วรรณณอม. (2552). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สามลดา.

ณัฐพล นวะมรัตน์ และกันทิมาลย์ จินดาประเสริฐ. (2566). ความสัมพันธ์ของความพึงพอใจกับความจงรักภักดีในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 7(1), 15-29.

เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2565). *บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า. สืบค้นจาก https://www.kpi.ac.th/media_kpiacth/pdf/M10_213.pdf (20 มีนาคม 2565).

ธนกฤต สังข์เจย. (2550). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

- นฐกร วงษ์เทราช และ ศิวัช ศรีโกกลางกุล. (2562). ความท้าทายของคนในพื้นที่ตำบลเชียงคาน อันเนื่องมาจากการหลังไหลเข้ามาของนักท่องเที่ยว. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 6(9), 4382-4396.
- นราธิป ศรีราม. (2557). แนวคิดเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เนตรชนก สุนาสวน, อำนวย บุญรัตน์ไมตรี, ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และ อนันต์ เตียวต้อย. (2564). การบริการสาธารณะและการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของผู้ประกอบการ. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(2), 296-306.
- พรรณรัตน์ อารณไพศาล และ กิตติยา ชัชวาลชาณุชนกิจ. (2564). อิทธิพลขององค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 10(2), 1-8.
- มินตรา ไชยชมภู และ สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ. (2564). บทบาทผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 8(2), 1-20.
- รัชฎาภรณ์ ทองแป้น. (2562). รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวชุมชนต้นแบบ จังหวัดลำปาง. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 7(2), 46-57.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2023 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).